

Els guions publicats a EL TEMPS centren la polèmica a un mes dels Jocs

Les cerimònies porten cua

Diversos diaris i emissores de ràdio s'han fet ressò durant aquesta setmana passada de la publicació a EL TEMPS dels guions de les cerimònies olímpiques. Polèmica a dojo

La primera reacció del COOB a la publicació dels guions oficials de les cerimònies olímpiques va ser gairebé immediata: a través del diari *Sport* de Barcelona fonts de l'organització reconeixien l'autenticitat de la totalitat dels guions publicats per EL TEMPS. Aquell mateix dimarts, dia 16, el conseller-delegat del COOB, Josep Miquel Abad anunciava, en el marc d'una conferència de premsa convocada per tractar l'impacte econòmic dels Jocs, que el COOB havia obert una investigació interna per aclarir l'origen de la filtració dels guions al nostre setmanari. Abad deia al mateix temps que "personalment no crec en aquest tipus d'investigacions, però estem obligats a fer-la". Segons el conseller delegat, el guió publicat havia estat repartit

entre unes 200 persones de l'organització.

Un dels aspectes més comentats dels guions de les cerimònies ha estat l'absència dels punts inclosos en el pacte sobre la catalanitat dels Jocs signat entre el president Pujol i l'alcalde de Barcelona Pasqual Maragall i fet públic el mateix dia de l'arribada de la flama olímpica a Empúries. El contingut del pacte assegura un tractament digne dels símbols nacionals de Catalunya durant les cerimònies d'inauguració i cloenda. Concretament, especifica que l'himne català, *Els Segadors*, sonarà en un moment de màxima solemnitat: l'entrada dels reis d'Espanya a la tribuna de l'Estadi Olímpic. Pel que fa a la bandera, el comunicat explicatiu de l'acord assenyala que les banderes espanyola, catalana i de Barcelona seran presents

al centre de l'Estadi ja abans de l'arribada dels reis.

El guió de les cerimònies publicat per EL TEMPS —que té data de 30 de juny, és a dir posterior a aquest número— no preveu cap dels punts del pacte institucional. Si bé és segur que finalment aquests hi seran inclosos, diverses entitats nacionalistes han interpretat aquest fet com la demostració que el COOB mai no havia previst un tracte digne per als símbols catalans. "Sense la pressió popular, ni *Els Segadors* ni la senyera no haurien estat presents a les cerimònies", afirma Jordi Sánchez, portaveu de la Crida a la Solidaritat.

AL PARLAMENT TAMBÉ

El coneixement públic dels continguts de les cerimònies ha generat un gran en-

TÍTULO/ESPECTÁCULO	CODIGO SEC.	HORA	DURACION	DESCRIPCION	MUSICA	DIRECCION MUSICAL	INTERPRETES Y ESTACIONES DE LA ESCENA
ANTORCHA Y ENCENDIDO DE LA LLAMA	02 06	21:33:15	0:06:10	La antorcha olímpica entra al Estado. Se produce un ritual ante la flama. El aquece, se lecha, transmite el fuego olímpico al pabellón.	Tema de la antorcha, de Badalamenti		Apoyos: estado 1, estado 2, sport
JURAMENTOS	02 07	22:30:15	0:04:15	Procederos de levantar, un a un, por jurar, en nombre de su, cumplir los preceptos olímpicos durante los juegos.	Himno nacional español		Apoyos: juramento, representantes olímpicos, juramento
BANDEIRA GIGANTE	02 00	22:43:15	0:02:30	Se desdrolga una Gran Bandera Olímpica sobre la cabeza os atletas.	Friends for life A.L.I. Webber		Coro
CASTELLERS	03 01	22:45:45	0:06:00	Reduendo a los atletas se n 12 torres de Castellers como homenaje a la bandera de Comunidad Europea.	loc de castells popular		castellers
OPERA	03 02	22:51:45	0:13:30	Las escenas de la opera en un medio de aires.	BCH-Medley A.P. Ferr		Anticor: opera
HERNO DE LA ALEGRIA	03 03	23:05:15	0:03:00	Una voz blanca anuncia el inicio a la Alegria. Todos se unen.	"Canto a la Alegria" Benlloch-A.P. Ferr		Una solista: coro cantos, cantantes de opera, Coro de opera
DESCONEXION	1	23:06:15					

L'Estadi olímpic de Montjuïc serà l'escenari de les polèmiques cerimònies d'inauguració i de cloenda dels Jocs de Barcelona.

ARXIU

els guions publicats "no s'ajusten al guió definitiu". Segons va publicar el *Diari de Barcelona*, Abad va comentar posteriorment en privat que el guió publicat per la nostra revista no podia ser bo perquè el que ell havia tingut entre les mans té forma apaïsada i el publicat és vertical (vegeu en aquestes pàgines la fotografia del guió original publicat per EL TEMPS).

VALORACIONS PER A TOTS ELS GUSTOS

De tots els mitjans de comunicació que s'han fet ressò de la revelació d'un dels secrets més ben guardats de Barcelona'92, només *ABC* i *El Punt* de Girona ho han fet des d'una perspectiva eminentment valorativa. El diari madrileny titulava de forma impactant el seu suplement diari dedicat a Catalunya: "Delirios de España". El titular anava acompanyat d'una fotografia de l'equip espanyol d'atletisme desfilant el dia de la inauguració de l'Estadi Olímpic, l'any 1989 ("Delirios de España" és el nom del pas-doble, compost per Carlos Miranda, que acompanyarà la desfilada dels atletes el dia de la inauguració dels Jocs de Barcelona). En un comentari editorial, *ABC* afirmava: "Els qui s'han queixat de l'escassa presència del castellà en la cerimònia de l'arribada de la flama olímpica a terres de l'Empordà, ara segurament que estaran d'acord que s'ha assolit, en el cas de les cerimònies, un

renou, i no precisament pel seus aspectes estètics ni artístics, sinó per la qüestió dels símbols.

La discussió ha arribat fins i tot al Parc de la Ciutadella. Aprofitant la compareixença de Pasqual Maragall i Josep Miquel Abad -el dimecres dia 17- davant la Comissió de Cultura del Parlament per informar sobre l'estat de l'organització dels Jocs, el diputat Àngel Colom va

interpel·lar l'alcalde de Barcelona sobre el contingut de les cerimònies. Concretament, Colom va demanar si els guions publicats per EL TEMPS s'ajustaven a la realitat i va expressar la seva preocupació per la preeminència, segons ell, en les cerimònies de les mostres de cultura espanyola en detriment de la catalana. Maragall va preferir que contestés el conseller delegat del COOB i Abad va afirmar que

TITULO SEGUIMIENTO	CODIGO SEC.	HORA	DURACION	DESCRIPCION	MUNICA	DIRECCION MEDICAL	INTERPRETES MUNICA	PROTAGONISTAS DE LA ESCENA
TRASPASO BANDERA ATLANTA	02 03	22 28 30	0 01	El alcalde de BCN entrega la bandera olímpica y pasa la pala al alcalde de Atlanta				Céfal protocolo Abanderado Abanderado Atlanta
ATLANTA	02 03 B	22 34 30	0 01	Cereografía encargada en el deporte	"Atlanta" E. Schwartz			Grupo Atlanta Mocion guita (bandera)
BANDEJA OLIMPICA PEDRO OLIMPICO	02 04	22 40 50	0 01	Se arma la bandera olímpica mientras suena el Himno Olímpico	M Olímpico S Sarasa		Coros	Isidoros Hijos de BCN
CLAUSURA	02 05	22 44 50		El presidente del COI sube al escenario y declara clausurada la JJOO después de unas palabras del alcalde de BCN				Oficial protocolo
APAGADO DE LA LLAMA	02 06	22 48 50	0 01	El fuego olímpico se consume en el pebetero mientras suena el Cant dels Ocells	"C dels Ocells" Popular X Monsalvaga			
MONTE BRUIJO	01 01	22 54 00	0 01	Espectacle Flamenc con musica de Falla "Fuego i dan" "Danza Fuego"	"F Fuego" Danza Fuego M de Falla			
EL FUEGO DE LA FIESTA	01 02	23 02 20	0 01	Arquitectura teatral	"Prolog" de Korncic			
EL FUEGO DE LA FIESTA (C. BARRA) P. ANTE TARRA				Espectacle protocolo Infantes Escollos y Planetas	"Planetarium" J A Amargos		Coros	Planetas Escollos Tierra Luna

autèntic mosaic del que és la realitat cultural espanyola”.

El Punt titulava en portada, divendres dia 19: “Notable presència del folklore no català en els actes dels Jocs”. En les pàgines interiors, el diari gironí reproduïa un resum dels guions publicats per la nostra revista i en un comentari editorial titulat “Barcelona no és Sevilla” criticava durament el continuïtat de les cerimònies. L'editorial diu, entre altres coses: “Incloure folklore andalús als actes, i no pas de manera testimonial, ens sembla contradictori i poc respectuós envers la identitat nacional de Catalunya”. *El Punt* acabava: “Es projectarà una imatge del país que no és la pròpia; ni més bona, ni més dolenta. Senzillament, una altra.”

La comparació amb la cerimònia d'Empúries també ha estat utilitzada per Jordi Sánchez, de la Crida, i Josep Miró Ardèvol, president del Comitè Olímpic de Catalunya (COC), a l'hora de valorar els continguts de les cerimònies d'inauguració i cloenda. Sánchez parla d'un “contrast alarmant” i creu que s'ofereix “una imatge

distorsionada de Barcelona”. Per la seva banda, Miró pensa que “la gradació existent entre la cerimònia d'Empúries, la d'inauguració, ja marcadament espanyola, i l'apoteosi espanyola final de la cloenda, pot servir per a encobrir el balanç final, però incrementarà el risc de frustració entre amplis sectors del nostre poble”. El president del COC es lamenta també que el pacte entre Pujol i Maragall no inclogui cap referència a la presència del Comitè Olímpic de Catalunya als Jocs, i que per tant s'hagi tancat definitivament la possibilitat que una delegació de presidents de federacions catalanes participi amb la senyera en la desfilada inaugural.

Un portaveu d'Acció Olímpica ha declarat a EL TEMPS, a la vista dels guions publicats, que “aquesta no és la cerimònia que ens hauria agradat”. Acció Olímpica hauria desitjat, segons aquest portaveu, “la presència de demostracions de la cultura catalana i europea exclusivament”. “Com a catalans, el contingut de les cerimònies ens sembla insuficient”, conclou el portaveu.

Una opinió molt diferent és la d'Enrique Lacalle, regidor del Partit Popular (PP) a l'ajuntament de Barcelona. Lacalle creu que les cerimònies “expressen fidelment que els Jocs són de Catalunya i d'Espanya, i hi estan representades totes les sensibilitats”. Per Lacalle, que ja coneixia el contingut de les cerimònies en qualitat de membre del COOB, “és normal que sempre hi hagi algunes persones que no estiguin contentes, però els hem de demanar que siguin responsables i amaguin les seves passions”.

Contràriament, el portaveu d'Iniciativa per Catalunya (IC), Sebastià Guirado, opina que l'equilibri no ha estat assolit: “Em fa l'efecte que el conjunt de les cerimònies intenta posar de manifest una imatge d'espanyolitat molt homogènia i contundent”. Guirado creu que “més enllà dels gustos de cadascú, les cerimònies haurien de ser un moment de projecció internacional de Catalunya, i penso que en aquest sentit s'ha perdut una oportunitat”. Ara, el portaveu d'Iniciativa matisa que en la qüestió de la catalanitat dels

Els collons d'en Pere o “el triunfo de lo aleatorio”

El guió de les cerimònies d'inauguració i cloenda dels Jocs de Barcelona que EL TEMPS va oferir –tot un èxit periodístic– en el seu darrer número, “posa de manifest”, segons escriu Eduard Voltas, “la imatge d'espanyolitat hegemònica que pretenen transmetre”. Jo no seria tan contundent. De fet també transmeten una certa imatge de Barcelona i de Catalunya. Hi surt la Rambla de les Flors, els coloms, els gegants, s'hi balla una sardana (interpretada per la Coblà La Principal de La Bisbal); hi ha un mosaic gaudinià, s'escolta *El Cant de la Senyera* i uns arranjaments del *Violai*; actuen El Tricicle, Els Comediants i la Fura dels Baus –tres grups de teatre ben catalans–; hi canta la Caballé, el Josep Carreras i en Jaume Aragall; hi surt fins i tot un drac i, al final, actua un senyor que es diu Pedro Calaf, més conegut per Peret, que com tothom sap és una de les màximes figures de l'anomenada Rumba catalana i, per tant, ben nostra, tant o

més que el senyor Triadú.

Al costat d'aquesta certa imatge de barcelonisme i de catalanitat hi ha, no hem pas de negar-ho, un grapat de coses que ben poc tenen a veure amb el nostre país com són les sevillanes, el Quixot, el senyor Plácido Domingo cantant una jota, el senyor Alfredo Kraus cantant *Granada* del mestre Lara, els anomenats *caballos de Jerez*, els *Delirios de España*, la *Danza del fuego* del maestro Falla (ballada per la senyora Hoyos), etcètera.

A mi, aquesta barreja de barcelonisme, de catalanitat i d'espanyolitat, hegemònica o no, em sembla la cosa més natural del món. A fi de comptes, aquestes cerimònies es fan per a la televisió: seran vistes per un fotimer de persones, molts milions de persones, moltes de les quals no saben situar Barcelona en el mapa, ni saben què redimonis és Catalunya –i menys encara els Països Catalans– i fins i tot ignoren on cau Espanya. Desenganyem-nos: aquestes cerimònies han estat

pensades i dibuixades amb imatges televisives, i no precisament per cap programa pedagògic. Del que es tracta es de vendre un producte que si alguna idea o imatge té del nostre país són les sevillanes i la *Granada* (també del mestre Lara) i no pas *El cant de la Senyera* o *El Violai*. Una altra cosa és que el senyor Eduard Voltas, i a un servidor, aquestes sevillanes i aquesta “*Granada tierra sonada por mi...*” (potser hem d'interpretar-ho com un homenatge als andalusos de Catalunya, als altres catalans, com els anomenava en Candel) ens toquin els collons. Pel que a mi respecta, els he de dir que no me'ls toquen gaire, perquè ja fa una pila d'anys que estic acostumat a patir cerimònies d'aquesta mena i encara del molts pitjors (i dic patir perquè quasi sempre t'acabes enganxant a la televisió, però si vols pot prescindir-ne, ignorar-les olímpicament).

El que passa en aquestes cerimònies olímpiques és que els creadors de les festes del Re-

naixement són substituïts pels creatius de les festes televisives; l'art desapareix per deixar pas a la cultura. Entenem-nos: quan Beethoven compona la setena, està fent una obra d'art. Quan Bruno Walter dirigeix aquesta simfonia continua fent una obra d'art. Però quan qui la dirigeix és Von Karajan, l'obra d'art esdevé cultura per convertir-se definitivament en això, en un producte cultural quan CBS-Sony treu el disc compacte amb la gravació del Karajan.

Els Jocs són, doncs, la cultura dels creatius que munten unes cerimònies com qui munta un anunci de calçotets. El summum de la cultura dels creatius és, ha de ser forçosament, Eurodisney: la *sleeping beauty* del senyor Disney i no pas *La Belle et la Bête* del senyor Cocteau. L'important és el negoci i Eurodisney és el gran negoci: el *number one* dins la cultura lúdica europea. En canvi, la Setmana Santa de Sevilla continua sent, dins el món de l'art, la màxima mani-

Josep Miquel Abad.

ARXIU

Jocs "es falsegen polèmiques, com si el país no tingués cap més problema". Guirado emmarca la situació de Ràdio 4 i TVE-Sant Cugat com a "veritables problemes de catalanitat del país" i demana, al·ludint a les cerimònies, que "no convertim quatre hores de televisió en el gran problema nacional".

El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) ha expressat a EL TEMPS a través del seu portaveu, Jaume Sobrequés, la seva satisfacció pel contingut de les cerimònies: "Deixant de banda els aspectes artístics, molt difícils de valorar fins que no ho veiem en directe, fem una valoració positiva per la presència dels símbols de Catalunya". Sobrequés afegeix que "les cerimònies combinen l'universalisme amb la presència cultural i nacional de Catalunya". Sobre la presència de folklore i demostracions culturals espanyoles en les cerimònies, Sobrequés opina que "és un fenomen natural i lògic, ja que Catalunya és una nació arrelada immediatament en l'àmbit espanyol, i les realitats culturals més properes són les espanyoles".

Domènec Sesnilo, secretari d'organització d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), considera que "l'important és que les institucions estiguin d'acord -referència al pacte Pujol-Maragall- i hem de fer el possible per no polititzar els Jocs". Les crítiques d'UDC a les cerimònies se centren en "un excés d'opulència i l'abús dels tòpics pel que fa al tractament de la cultura espanyola", apunta Sesnilo. "Crèiem que aquests tòpics estaven superats", afegeix. En el moment de tancar aquesta edició CDC no s'havia pronunciat.

Les primeres valoracions ja són fetes. Falta només un mes per al començament dels Jocs i, exceptuant els punts del pacte Pujol-Maragall, els organitzadors no tenen temps material d'introduir canvis substancials en els guions de les cerimònies. Mitjans de comunicació, entitats i partits polítics han convertit la polèmica sobre els seus continguts en un debat polític sobre els símbols. El debat estètic i artístic resta, per ara, amagat.

Eduard Voltas

festació lúdica i pagana del continent. És per això que m'hi veureu any rera any al carrer fins que surti el sol.

Entre els números d'aquestes cerimònies olímpiques que tenen un cert regust de catalanitat hi ha gent que conec bastant bé. Hi figuren, per exemple, Els Comediants. El 92 ha estat un bon any per a la gent de Canet: han fet el *Mediterrani*, han fet la cavalcada de l'Expo sevillana i ara fan un numeret olímpic. Espero que no es desinflin i ataquin el 93 amb la mala llet necessària per no convertir-se definitivament en subproducte de l'Eurodisney de què parlava fa un moment.

També hi surten els nois d'El Tricicle, que ho faran molt bé. Els nois d'El Tricicle ja fa algun temps que no fan teatre: fan televisió, imatges televisives, tot i que són dalt d'un escenari.

A qui trobo a faltar és en Boadella. En Boadella ha dit -por la boca muere el pez- que si no és present a les cerimònies olímpiques és perquè no està disposat a ser censurat pel senyor Samaranch. Penso

que una persona que sobreviu, entre altres coses, d'haver deixat amb un pam de nas a la policia en escapar-se per una finestra del cinquè pis de l'Hospital Clínic de Barcelona, hauria de ser més conseqüent amb el seu propi personatge i prescindir del senyor Samaranch, que prou problemes té amb els seus biògrafs locals i foranis.

En Boadella podia, certament, haver animat aquesta cerimònia. Podia, per exemple, haver congregat sobre l'Estadi un miler de caganers -aquesta figura tan catalana, tan nadalenca- que diposessin sobre la gespa virginal unes cagarades (diseñ d'en Mariscal) amb *los colores nacionales* en el moment més indicat (que ja us podeu imaginar quin és); o bé podia haver muntant un numeret sobre el negre de Banyoles, amb milers de guerrers negres i una gran olla -com a la pel·lícula *Mandingo*- al mig de l'estadi, una olla on bullirien en Samaranch i tota la colla fins que quedessin correctament dissecats.

També trobo a faltar en Koe-

man. Això de l'arquer disparant la fletxa de foc dins del pebeter és molt maco, molt molt del Disney, molt Robin Hood, molt pel nen i per la nena; però el Koe-man amb la samarreta del Barça i disparant una pilota de foc al pebeter és una imatge que hauria satisfet el desig de catalanitat més exigent.

Pel que fa a les vint-i-cinc *top models* (aquí és on els creatius ensenyen definitivament l'ala), no hi tinc res a dir: no són catalanes, a excepció de la Judit Mascó, però estan de molt bon veure. En tot cas fan molt més goig que la senyora Caballé. Llàstima que només les ensenyin, a mi la que més m'agrada d'aquesta senyoretas és la Naomi Campbell, la nòvia del De Niro, una negra impressionant de nacionalitat britànica. És una llàstima que no la utilitzin per a cantar el *Pata Pata* a duo amb el Plácido Domingo i, acabada la cançó, se'l cruspeixi en viu.

Les cerimònies dels Jocs són

servides, però, "la presencia de lo aleatorio", com diu el filòsof i diputat socialista Xavier Rubert de Ventós; "aleatorio" que, segons el nostre filòsof, juga també un paper ritual o litúrgic (*Els Països*, 15 de juny).

A Empúries, aquest element aleatori, ritual o litúrgic, es deia Pere, un noi de La Crida, que va penjar la llufa al pebeter olímpic mentre un saxofonista tocava *El Cant dels Ocells* i davant la mirada perplexa de l'Espert i de la Papas, del bou i de la mula (*tanto monta*) d'aquell improvisat pessebre.

La llufa deia així: *Freedom for Catalonia*. Desitjo que a l'Estadi, durant les cerimònies, passi alguna cosa semblant. Per la llibertat, per totes les llibertats, per Catalunya, contra la cretinització creativa i televisiva, contra la cultureta vingui d'on vingui, pels collons (pels del Pere i la mare que l'ha parit).

Joan de Sagarra

